

УДК 377.091.12:005.336.5

DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2020.25.223168>

ВІТАЛІЙ БАРБІНОВ

ORCID 0000-0002-0265-875X

ДНЗ «Полтавський центр професійно-технічної освіти»

АЛЛА БАРБІНОВА

ORCID 0000-0002-1305-6412

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

ІНКЛЮЗИВНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

У статті наголошується на важливості розвитку соціально-педагогічної компетентності майстра виробничого навчання закладу професійної (професійно-технічної) освіти. Здійснено аналіз останніх праць з досліджуваної теми. З'ясовано організаційні передумови впровадження інклюзивної освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Встановлено, що соціально-педагогічна компетентність – це комплексне індивідуально-особистісне новоутворення, що відображає досягнення, рівень сформованості знань та умінь педагога конструювати відносини з оточуючими людьми в міжособистісних стосунках професійної сфери з урахуванням методологічної, світоглядної, духовної, моральної, інформаційної культури.

З позицій соціологічного та компетентнісного підходу соціально-педагогічну компетентність виокремлено як складову професійної компетентності майстра виробничого навчання.

Ключові слова: майстер виробничого навчання, соціально-педагогічна компетентність, заклад професійної (професійно-технічної) освіти, інклюзія, освітнє середовище.

Постановка проблеми. Сучасні умови суспільства визначають новітні вимоги ринку праці, який має бути забезпечений висококваліфікованими і конкурентоспроможними робітниками. Така парадигма лежить в основі діяльності закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Стрімкий розвиток освітніх технологій впливає на зміну уявлень про те, яким має бути процес формування компетентного фахівця обраної справи. Надто важливо створити у закладах професійної (професійно-технічної) освіти повноцінні умови для фахового становлення і розвитку осіб з інвалідністю, оскільки проблеми людини з інвалідністю проявляються в наявності низки бар'єрів, в обмеженому спілкуванні з природою, порушенні її зв'язку зі світом, в обмеженій мобільності, недостатності контактів з однолітками та дорослими та ін. Це має бути адаптоване матеріально-технічне забезпечення, наявність обладнання для можливості подолання різних бар'єрів, розробка індивідуальних навчальних програм тощо. Проте, найголовніша умова – створення сприятливого мікроклімату у взаємовідносинах «учень-майстер виробничого навчання» та іншими учасниками освітнього процесу. У зв'язку з цим виникають нові погляди на питання розвитку соціально-педагогічної компетентності майстра виробничого навчання закладів професійної (професійно-технічної) освіти при реалізації професійних завдань інклюзивного характеру.

На сьогодні в Україні змінено законодавство та суспільну і педагогічну думку щодо інклюзивної освіти. Організаційні передумови впровадження інклюзивної освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти регламентуються Законом України «Про освіту», Законом України «Про професійно-технічну освіту», Законом України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», Порядком організації інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про професійно-технічний навчальний заклад», Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми «Національний план дій з реалізації Конвенції ООН про права інвалідів та розвитку системи реабілітації інвалідів» на період до 2020 року», наказом Міністерства освіти і науки України «Про створення умов щодо забезпечення права на освіту осіб з інвалідністю», наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивної освіти» тощо.

Створення інклюзивного освітнього середовища у закладах різних типів потребує модернізації навчально-методичного забезпечення, підготовки та перепідготовки відповідних фахівців. Інклюзивна освіта потребує більш реальної і глибокої підготовки майстрів виробничого навчання з акцентом на теоретичні, практичні та психологічні аспекти впровадження цієї інновації (Васильєва, 2011, с. 262).

Аналіз останніх публікацій і вирішення не вирішених аспектів. Проблеми формування нового типу педагога, здатного втілювати провідні ідеї сьогодення у дієві стратегії і тактики роботи з особами з різними видами нозологій розглядалися у працях таких науковців, як В. Бондар, В.Гладуш, В. Засенко, А. Колупасєва, С. Миронова, О. Хохліна, Т. Сак, В. Синьов, К. Островська, Н. Софій, О. Таранченко, О. Федоренко, А. Шевцов, М. Шеремет та ін. Проблеми розвитку професійних компетентностей вчителя інклюзивного класу присвячено багато досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців у галузі корекційної педагогіки, зокрема, Є. Агафонові, М. Алексєєвої, С. Альохіної, В. Бондаря, М. Гордона, Л. Гречко, І. Демченко, В. Зарецького, В. Засенка, О. Кутєпової, О. Мартинчук, С. Митник,

Н. Назарової, В. Поникарової, Н. Попової та інших. Окрім того, більшість авторів розглядають питання розвитку професійної компетентності вчителів початкових класів або середньої та старшої школи, тоді як проблема розвитку соціально-педагогічної компетентності майстра виробничого навчання ЗП(ПТ)О залишається маловивченою.

Мета дослідження – з'ясувати особливості розвитку соціально-педагогічної компетентності майстра виробничого навчання закладу професійної (професійно-технічної) освіти в умовах інклюзивного освітнього середовища.

У 2004 році відбувся форум, деякі положення резолюції якого були внесені до Проекту ПРООН «Освітня політика та освіта «рівний – рівному»». Саме в цьому документі вперше в Україні було дано визначення компетентності як характеристики особистості, яка є результатом взаємодії знань, умінь, досвіду та поведінкових реакцій спеціаліста.

У вітчизняній науковій літературі до поняття компетентності в основному включають певну сукупність знань, рівень умінь і певний досвід їх використання. В англійських словниках на перший план виходить категорія «здатність до дії» як уміння використовувати знання у практичній діяльності, як певні стратегії для реалізації творчого потенціалу особистості. Під професійною компетентністю педагога розуміють особистісні можливості вчителя, які дозволяють йому самостійно й ефективно реалізувати цілі педагогічного процесу. Бути компетентним – значить уміти мобілізувати у даній ситуації набуті знання і досвід. Компетентність не може бути ізольована від конкретних умов її реалізації. Вона органічно пов'язує одночасну мобілізацію знань, умінь і способів поведінки, спрямованих на умови конкретної діяльності (Бабенко, 2010).

У нашому дослідженні ми визначаємо соціально-педагогічну компетентність як складову професійної компетентності майстра виробничого навчання. Аргументуємо таку позицію тим, що професійна компетентність забезпечує ефективність вирішення професійно-педагогічних і типових професійних завдань, які виникають у реальних ситуаціях педагогічної діяльності шляхом встановлення соціальних комунікацій між усіма учасниками освітнього процесу. Саме навички встановлення комунікації, знання і вміння здійснення психолого-педагогічної діагностики та корекції, впровадження оціночно-ціннісної рефлексії, врахування життєвого досвіду є основоположними компетентціями соціально-педагогічної компетентності майстра виробничого навчання закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

Глумачення поняття соціально-педагогічної компетентності майстра виробничого навчання розглянемо з позицій соціологічного та компетентнісного підходів.

Соціологічний підхід розглядає соціально-педагогічну компетентність відносно соціалізаційних механізмів педагогічної діяльності. Соціально компетентний педагог вирізняється оригінальністю формального і неформального соціалізаційного впливу на особистість з метою набуття нею максимального соціального досвіду та можливості реалізації цього досвіду у соціальній практиці. Він орієнтується у різних життєвих ситуаціях, ефективно працює у суспільстві з ринковою економікою на основі сучасної базової методологічної, світоглядної, духовної, моральної, інформаційної культури (Хозраткулова, 2010).

На основі цього підходу соціально-педагогічна компетентність проявляється у здатності педагога приймати рішення стосовно себе і прагнути до розуміння власних почуттів і вимог; блокувати неприємні почуття і власну невпевненість; правильно розуміти бажання, очікування і вимоги інших людей, враховувати їхні права; уявляти, як з урахуванням конкретних обставин і часу поводитися, беручи до уваги інтереси інших людей та власні вимоги.

Аналіз наукових досліджень, присвячених підготовці фахівців, свідчить про усе більшу популярність компетентнісного підходу, що дозволяє переосмислити соціальну роль фахівця, який покликаний виконувати певні соціальні ролі і вирішувати певне коло професійних та життєвих завдань.

Дослідники розглядають соціально-педагогічну компетентність майстра виробничого навчання як модель спеціаліста, що поєднує в собі загальні вимоги до професії та індивідуальні особливості фахівця як суб'єкта професійної діяльності; сукупність професійних знань, умінь та способів вирішення професійних завдань; наявність бази знань у професійній сфері, де спеціаліст здійснює свою діяльність (Лукас, 2000, с.36). З позиції компетентнісного підходу компетентний спеціаліст характеризується критичним мисленням, здатністю обрати оптимально доцільне рішення, вмінням детально аналізувати помилкові рішення.

Враховуючи основи соціологічного та компетентнісного підходу, проаналізовані нами в процесі вивчення науково-педагогічної літератури, можемо сформулювати власне визначення терміна «соціально-педагогічна компетентність» – це комплексне індивідуально-особистісне новоутворення, що відображає досягнення, рівень сформованості знань та умінь педагога конструювати відносини з оточуючими людьми в міжособистісних стосунках професійної сфери з урахуванням методологічної, світоглядної, духовної, моральної, інформаційної культури.

Погоджуємося з думкою Ж. Петровича, яка пропонує виокремити наступні компоненти компетентності (Петрович, 2008):

- *когнітивний (пізнавальний)* – поінформованість з питань повноцінного розвитку дитини;
- *емоційно-ціннісний* – прагнення сприяти успішній соціалізації дитини, сформувати у неї систему ціннісних орієнтацій і соціально важливих якостей та вмінь; бажання підвищувати власну обізнаність з питань виховання і розвитку дитини; емоційна зрівноваженість;
- *соціально-особистісний* – наявність власної системи суспільних орієнтирів та відповідних якостей особистості; адаптивність та комунікабельність;
- *поведінковий* – практичні дії щодо забезпечення прав людини та дитини;
- *операційно-технологічний* – навички управління інформацією; здатність до письмової і усної комунікації; обізнаність з питань ефективних методик виховання та розвитку дитини, специфіки використання тих чи інших форм, методів та прийомів взаємодії з дітьми, в т.ч. інноваційних;

– оцінно-вольовий – володіння способами оцінки та корекції соціально-педагогічної роботи, проведення дослідно-пошукової роботи, наполегливість у досягненні мети, уміння мобілізувати свій психоемоційний потенціал тощо.

Необхідно зазначити, що особистість соціально компетентного педагога, порівняно з іншими фахівцями, вирізняється гуманістичною цінністю та дотриманням етичного кодексу, моральних принципів, якими він керується, виконуючи повсякденні практичні завдання.

Оскільки у ЗП(ПТ)О стає дедалі більше учнів з порушеннями психофізичного розвитку, навіть досвідчені педагоги під час навчання учнів часто стикаються з новими та відмінними ситуаціями. При цьому може виникати потреба в інноваційних підходах до викладання, які необхідно цінувати та стимулювати. Випробування альтернативних методів викладання створює можливості для заохочування педагогічних працівників до прийняття рішень, розв'язання проблем та рефлексії. (Пашенко, 2012, с. 75).

Принципи усвідомлення самоцінності людської особистості, прийняття її неповторної індивідуальності та творчої сутності, потреби самореалізації в соціумі, необхідності постійного самовдосконалення – головні орієнтири соціально-компетентного майстра виробничого навчання. Соціально-педагогічна компетентність відхиляє будь-які прояви агресії і ненависті і передбачає повагу прав і обов'язків інших.

У навчальному закладі робота майстра виробничого навчання з учнями, що мають обмежені можливості, полягає у створенні таких соціально-педагогічних умов, які сприятимуть керівництву собою, досягненню індивідом своїх цілей, реалізації різних типів поведінки, гнучкій адаптації. Майстер виробничого навчання під час занять має забезпечити атмосферу повної безпеки, в якій немає зовнішнього оцінювання. Але педагог не повинен вирішувати за учня всі його проблеми. Він повинен допомогти особистості визначити власну позицію, сформувати незалежність від зовнішнього впливу, навчити спиратися на себе, тобто звернути її до самоактуалізації. Коли в навчальному закладі виникають істотні труднощі в навчанні учнів з особливими освітніми потребами, найбільш логічним для надання підтримки таким учням є прийом на роботу додаткових співробітників (асистентів педагогів, індивідуальних помічників, спеціальних педагогів).

Безумовно, що рівень розвитку соціально-педагогічної компетентності проявляється безпосередньо в ситуації та під час здійснення професійної діяльності, при цьому має характерні ознаки:

- визнання рівної цінності для суспільства всіх учнів і педагогічних працівників;
- володіння спеціальними професійними вміннями на підготовчому, виконавчому, підсумковому етапах діяльності;
- подолання бар'єрів на шляху отримання якісної професійної освіти та соціалізації всіх без винятку учнів;
- зниження рівня ізоляваності частини учнів;
- зміни в політиці навчального закладу, практиці та культурі з метою приведення їх у відповідність з різноманітними потребами учнів, які навчаються в даному навчальному закладі;
- оволодіння фахівцем спеціальними властивостями, що дозволяють здійснювати процес діяльності й отримувати заплановані результати.
- визнання відмінностей між учнями ресурсами, що сприяють педагогічному процесу, а не перешкодами, які необхідно долати.
- визнання інклюзії у професійній освіті одним з аспектів інклюзії в суспільстві.

Інклюзію у ЗП(ПТ)О слід розглядати як безперервний пошук кращих способів урахування питань багатоманітності. Інклюзія покликана бути стимулом до заохочення навчання. Саме тому майстер виробничого навчання повинен виявляти та здійснювати усунення бар'єрів шляхом збору, узагальнення та оцінки інформації з метою планування змін щодо вдосконалення практики і внутрішньої політики навчального закладу.

На рівні професіоналізму соціально-педагогічна компетентність майстра виробничого навчання виражається таким впливом на осіб з інвалідністю: формування вміння жити в суспільстві, співпрацювати; розвиток здібностей до взаєморозуміння; формування відповідальності; розвиток навичок спілкування; навчання вирішення життєвих проблем; стимулювання пізнавальної активності; формування почуття впевненості; розвиток навичок самоорганізації (самостійність у плануванні, самоконтроль, працездатність, уміння не перекладати на інших вирішення власних проблем); утворення і тренування вмінь у сфері самовизначення (розуміння власних завдань у конкретній ситуації, визначення відповідної лінії поведінки, здійснення вибору на основі рефлексії ситуації, усвідомлення обмежень).

Висновок: Соціально-педагогічна компетентність майстра виробничого навчання є структурною ланкою професіоналізму, оскільки у порівнянні з іншими педагогічними професіями, його діяльність передбачає виконання не лише педагогічної та навчально-виробничої роботи, а й організаційної та навчально-методичної. Сфера діяльності майстра виробничого навчання виходить за межі закладу освіти та охоплює спілкування з батьками учнів, соціальними партнерами, людьми різних вікових категорій і соціального статусу. Завдяки навичкам встановлення комунікації діяльність майстра виробничого навчання спрямована на формування позитивних ціннісних орієнтацій молоді, розкриття особистісного потенціалу здобувача освіти як особи суспільної, здатної до пізнання та соціальної активності; здійснення культурно-освітньої, профілактично-виховної, спортивно-оздоровчої роботи. Працюючи в інклюзивному середовищі, майстер виробничого навчання вирішує низку спеціальних завдань, які вимагають від нього високого рівня професіоналізму. Це зумовлює необхідність у постійному підвищенні свого професійного рівня, педагогічної майстерності та загальної культури.

Перспективами подальших наукових досліджень вважаємо визначення потреб у професійній самореалізації в галузі соціально-педагогічної діяльності; мотивацію до творчої самореалізації у професійній соціально-педагогічній діяльності.

Список використаних джерел

- Бабенко, Л. (2010). Зміст та структура готовності вчителя української філології до професійного самовдосконалення. *Вісник Черкаського університету*, 176, 16-21.

- Васильєва, К. (2011). Проблема формування готовності загальноосвітніх шкіл до інклюзивної освіти. В кн. *Педагогіка здоров'я*: зб. наук. праць Всеукр. наук.-практ. конф. (С. 257-262). Харків: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди.
- Лукас, Д., Васильченко, О. (2000). Етичні принципи та цінності соціальної роботи. В кн. В. Полтавець (Ред.), *Соціальна робота в Україні: перші кроки* (С. 29-45). Київ.
- Пашченко, О. В., Гриценко, І. А., Софій, Н. З. (2012). *Інклюзивна освіта в умовах професійно-технічного навчального закладу*: навч.-метод. посіб. Київ: Арт Економі.
- Петрочко, Ж. В. (2008). Компетентність прийомних батьків та батьків-вихователів: особливості, компоненти, показники. *Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки*, 50, 310-317.
- Хозраткулова, І. А. (2010). Проблеми впровадження інклюзивного та інтегрованого навчання у загальноосвітніх навчальних закладах. В кн. *Науковий вісник Миколаївського державного університету ім. В. О. Сухомлинського. Серія: Психологічні науки*: зб. наук. праць (Т. 2, вип. 5, с. 279-284). Миколаїв: МДУ ім. В. О. Сухомлинського.

References

- Babenko, L. (2010). Zmist ta struktura hotovnosti vchytelia ukraïnskoi filologii do profesiinoho samovdoskonalennia [The content and structure of readiness of a teacher of Ukrainian philology for professional self-improvement]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu [Bulletin of Cherkasy University]*, 176, 16-21 [in Ukrainian].
- Khokratkulova, I. A. (2010). Problemy vprovadzhennia inkluzyvnoho ta intehrovanoho navchannia u zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladakh [Problems of implementation of inclusive and integrated education in secondary schools]. In *Naukovyi visnyk Mykolaïvskoho derzhavnoho universytetu im. V. O. Sukhomlinskoho. Seria: Psykholohichni nauky [Scientific Bulletin of Nikolaev State University. VO Sukhomlinsky. Series: Psychological Sciences]*: zb. nauk. prats (Vol. 2, is. 5, pp. 279-284). Mykolaïv: MDU im. V. O. Sukhomlinskoho [in Ukrainian].
- Lukas, D., & Vasylenko, O. (2000). Etychni pryntsyipy ta tsinnosti sotsialnoi roboty [Ethical principles and values of social work]. In V. Poltavets (Ed.), *Sotsialna robota v Ukraini: pershi kroky [Social work in Ukraine: first steps]* (pp. 29-45). Kyiv [in Ukrainian].
- Pashchenko, O. V., Hrytsenok, I. A., & Sofii, N. Z. (2012). *Inkluzyvna osvita v umovakh profesiino-tekhnichnoho navchalnoho zakladu [Inclusive education in a vocational school]*: navchalno-metodychnyi posibnyk. Kyiv: Art Ekonomii [in Ukrainian].
- Petrochko, Zh. V. (2008). Kompetentnist pryiomnykh batkiv ta batkiv-vykhovateliv: osoblyvosti, komponenty, pokaznyky [Competence of foster parents and foster parents: features, components, indicators]. *Pedahohika i psykholohiia formuvannia tvorchoi osobystosti: problemy i poshuky [Pedagogy and psychology of creative personality formation: problems and searches]*, 50, 310-317 [in Ukrainian].
- Vasylieva, K. (2011). Problema formuvannia hotovnosti zahalnoosvitnikh shkil do inkluzyvnoi osvity [The problem of forming the readiness of secondary schools for inclusive education]. In *Pedahohika zdorovia [Health education]*: zbirnyk naukovykh prats Vseukr. nauk.-prakt. konf. (pp. 257-262). Kharkiv: KhNPU im. H. S. Skovorody [in Ukrainian].

BARBINOV V.

State educational institution «Poltava Center for vocational education»

BARBINOVA A.

Poltava V. G. Korolenko national pedagogical University, Ukraine

INCLUSIVE APPROACH TO THE DEVELOPMENT OF SOCIO-PEDAGOGICAL COMPETENCE OF THE MASTER OF INDUSTRIAL TRAINING OF THE INSTITUTION OF PROFESSIONAL (VOCATIONAL) EDUCATION

The article emphasizes the importance of developing the socio-pedagogical competence of the master of industrial training of vocational (vocational) education. The analysis of the latest works on the researched topic is carried out. The organizational preconditions for the introduction of inclusive education in vocational (technical) education institutions have been clarified. From the standpoint of sociological and competence approach, socio-pedagogical competence is distinguished as a component of the professional competence of the master of industrial training. It is established that socio-pedagogical competence is a complex individual-personal neoplasm that reflects the achievements, level of knowledge and skills of the teacher to construct relationships with others in interpersonal relations of the professional sphere, taking into account methodological, ideological, spiritual, moral, information culture. Based on the analysis of works of domestic scientists and taking into account the specifics of socio-pedagogical competence of the master of industrial training, the structural components of socio-pedagogical competence are identified: cognitive (cognitive), emotional-value, socio-

personal, behavioral, operational-technological, evaluative-volitional. As a result of scientific research, it was found that the level of development of socio-pedagogical competence is manifested directly in the situation and during professional activities, and has the following characteristics: recognition of equal value for society of all students and teachers; possession of special professional skills at the preparatory, executive, final stages of activity; overcoming barriers to quality vocational education and socialization of all students without exception; reducing the level of isolation of some students; changes in the policy of the educational institution, practice and culture in order to bring them in line with the diverse needs of students enrolled in this educational institution; mastering by a specialist of special properties that allow to carry out the process of activity and get the planned results, recognition of inclusion in vocational education as one of the aspects of inclusion in society, etc.

Key words: master of industrial training, social and pedagogical competence, institution of professional (vocational) education, inclusion, educational environment.

Стаття надійшла до редакції 22.08.2020 р.

УДК 378.011.3-051:37.018.1

DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2020.25.223173>

АНДРІЙ БАРДІНОВ

УЖКГ виконавчого комітету Полтавської міської ради

АНАСТАСІЯ БАРДІНОВА

ORCID: 0000-0003-3320-1194

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

СПЕЦКУРС «ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ГУВЕРНЕРА-ВИХОВАТЕЛЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ» ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ДІЯЛЬНОСТІ В ЯКОСТІ ГУВЕРНЕРА-ВИХОВАТЕЛЯ

У статті розглядаються питання професійної підготовки гувернерських кадрів у педагогічних закладах вищої освіти. Розкрито освітні перспективи інтеграції в навчально-виховний процес педагогічного ЗВО пропонованого курсу з підготовки майбутніх гувернерів-вихователів. Обґрунтовано мету, завдання та очікувані результати вивчення дисципліни «Підготовка майбутнього гувернера-вихователя в системі вищої професійно-педагогічної освіти»; побудовано структуру курсу, визначено його освітній зміст.

Ключові слова: педагогічна освіта, вища професійна освіта, гувернер-вихователь, підготовка майбутнього гувернера-вихователя в системі вищої професійно-педагогічної освіти, авторський спецкурс

Постановка проблеми. Соціально-економічні зміни у суспільному житті незалежної України (входження до європейського та світового співробітництва, що потребували підготовку кваліфікованих фахівців для всіх сфер життя) обумовили відродження інституту гувернерства як суспільно необхідного явища (Ніколаєв, 1995, с. 2). Виняткового значення у цьому плані набуває професія «гувернер». Адже професія «гувернер» – це «спеціальність особлива, зі своєю специфікою і тому далеко не кожен вчитель фізики чи геометрії може стати гувернером, обійшовшись при цьому без спеціальної підготовки» (Сарапулова, 2003). За таких обставин цей вид педагогічної діяльності вчителя потребує спеціальної педагогічної освіти. Бо – «це особи, на яких покладено функції індивідуального виховання й навчання дітей у домашніх умовах з метою задоволення освітніх та виховних потреб, що виникли нині в окремих сім'ях, однак є значущими для суспільства в цілому (Побірченко, 2000, с. 3). Серед них – питання індивідуального підходу до виховання й навчання у домашніх умовах дітей із відхиленням у стані здоров'я, поведінки, розумово обдарованих дітей, проблема вирівнювання (себто підтягати так звану «нестандартну» дитину до рівня ровесників) та ін. Згодом це коло розширюється, оскільки деякі діти з багатьох причин не відвідують навчально-виховні заклади. Насамперед, це проблеми адаптації дітей, які з труднощами долають напружений режим певного освітньо-виховного закладу. Тож постає проблема підготовки гувернерських кадрів. На це вказують наукові дослідження вітчизняних учених та практичний досвід у цьому напрямі. Зокрема, наразі існує наявність значного потенціалу освітніх закладів різних типів, рівнів і форм власності з підготовки гувернерських кадрів (педкласи, педучилища, педагогічні коледжі тощо). Крім того, цю проблему намагаються також вирішити приватні освітні заклади, такі, як: центр «Бізнес-Консультант», асоціація «Афіна», «школи-екстерни» та інші освітні інституції. Як бачимо, існує досить чітка різноміривна система, яку можна умовно представити, як допрофесійну, професійну та післядипломну підготовку (та перепідготовку) гувернерських кадрів. Однак цього виявилось недостатньо. Йдеться, насамперед, про необхідність підготовки фахівців гувернерської сфери у вищій професійній школі. Адже фундаментальну професійну педагогічну підготовку майбутніх гувернерів-вихователів спроможний здійснити вищий педагогічний заклад освіти, оскільки знаннєві професійні умови закладаються у вищому педагогічному закладі. Тому саме він якнайповнішою мірою може забезпечити високий рівень